

Työ- ja elinkeinoministeriö

PL 32

00023 VALTIONEUVOSTO

Viite **Lausuntopyyntö 31.1.2008 dnro 7131/815/2008**Asia **FENNOVOIMA OY:n YDINVOIMALAITOSHANKKEEN
YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMA**

Fennovoima Oy on jättänyt yhteysviranomaisena toimivalle työ- ja elinkeinoministeriölle arviointiohjelman mahdollisesti rakennettavan uuden ydinvoimalaitoksen ympäristövaikutusten selvittämiseksi. Hankkeen vaihtoehtoina tutkitaan toteuttamatta jättämisen lisäksi voimalaitoksen rakentamista neljälle eri vaihtoehtoiselle alueelle. Mahdollisista sijoituspaikoista Pyhäjoen Hanhikivi sijaitsee Kainuun TE-keskuksen kalatalousyksikön toimialueella.

Ydinvoimalaitoksen rakentamisesta ja käytöstä aiheutuu alueen vesistöissä muutoksia, joista tunnetuin on jäähditysveden aiheuttama lämpötilan nousu. Lämpökuorman lisäksi veteen johdetaan myös jossain määrin radioaktiivisia päästöjä ja mahdollisesti myös saniteettijätevesiä. Rakentamisen aikana vaikutuksia voi aiheutua myös tarvittavien väylien, laiturien ja muiden vesistö rakenteiden toteuttamisesta. Vesistövaikutusten vuoksi hankkeen vaikutukset alueen kalastoon ja kalastukseen on arvioitava osana YVA-menettelyä. Tulevan YVA-selostuksen luottavuutta parantaisi, mikäli kalastoon ja kalastukseen kohdistuvien vaikutusten arviointi esitettäisiin erillisenä kokonaisuutena oman otsikkonsa alla.

Ohjelmaesityksen mukaan jäähditys- ja jätevesien kalataloudelliset vaikutukset selvitetään leviämismallilaskelmien, muiden laitosten tarkkailutulosten ja ao. alueelta olemassa olevan tutkimustiedon perusteella. Kainuun TE-keskuksen käsityksen mukaan hankkeen vesistövaikutuksia voidaan esitetyllä tavalla arvioida varsin luotettavasti. Vesistövaikutuksiin pohjautuvan kalataloudellisen vaikutusarvion tekeminen edellyttää kuitenkin tietoa nimenomaan vaikutusalueen kalastosta ja kalastuksesta, eikä siihen voida kuin osin soveltaa muualta saatua tarkkailutietoa. Hanhikiven alueelta ei aiempia tutkimuksia juurikaan ole. Jotta eri sijoituspaikkavaihtoehtoja voidaan YVA-laissa tarkoitettulla tavalla aidosti vertailla, on tietoja hankealueen kalastosta ja kalastuksesta tarkennettava ainakin Pyhäjoen sijoituspaikan osalta. Vastaavasti on täydennettävä myös muiden suunniteltujen sijoituspaikkojen tietoja, mikäli ne ovat puutteellisia.

Kalastus Hanhikiveä ympäröivällä merialueella on selvitettävä. Arviointiselostuksessa on esitettävä tiedot kalastuksen ajallisesta ja alueellisesta jakautumisesta, käytetyistä pyydyksistä, pyynnin intensiteetistä ja saaliista sekä arvio toiminnan vaikutuksista niihin. Mikäli toiminnalla arvioidaan olevan vaikutuksia Pyhäjokeen nouseviin kaloihin, on tiedot esitettävä myös Pyhäjoen osalta.

Jäähdytysvesien vaikutusalueella olevat taloudellisesti merkittävien lajien kutualueet on selvitettävä ja arvioitava lämpötilan nousun vaikutus lisääntymiseen. Kutualue selvityksissä on paikallisen tiedon hyödyntämisen lisäksi tarpeen tehdä yhteistyötä riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen kanssa. Tutkimuslaitoksessa on osana seitsemän ministeriön (mm. TEM) yhteistä vedenalaisen meriluonnon monimuotoisuuden inventointiohjelmaa (VELMU) meneillään rannikon kalojen lisääntymisalueiden kartoitushanke (<http://www.rktl.fi/kala/elinymparistot>). Mereisten kutualueiden lisäksi on rakentamisen yhteydessä tuhoutuvien fladojen ja kluuvijärvien merkitys kevätkutuisten kalojen lisääntymisalueina selvitettävä.

Jäähdytysvesien johtamisen vaikutus vaelluskalojen (lohi, taimen, siika) käyttäytymiseen on arvioitava. Arvio on esitettävä sekä vaikutuksesta vaellukseen hankealueen ohi että nousuun Pyhäjokeen.

Hankkeeseen liittyvien vesistö-rakennustöiden osalta on arvioitava pohjan ja veden laadun muutosten vaikutuksia kalastoon ja kalastukseen. Arviossa on huomioitava sedimentissä mahdollisesti olevat vierasaineet.

Arvioitaessa jäähdytysveden oton vaikutuksia kalastoon, on tuhoutuvan kalamäärän lisäksi esitettävä arvio sen merkityksestä alueen kalakannoille.

Kalatalousjohtaja

Jukka Nyronen

Kalastusbiologi

Markus Huolila